

KESKKONNAAMET

osaühing Lindamäe
donald.agasild@gmail.com

07.12.2022 nr DM-120677-20

Töitoja liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes Osaühingu Lindamäe esitatud Töitoja liivakarjääri keskkonnaloa taotlusest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punkti 1 ja 2, § 6 lõige 2 punkti 2 ja lõike 4, § 9 lõike 1, § 11 lõiked 2, 8 ja 8¹, maapõueseaduse § 48 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Töitoja liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Täiendavaid keskkonnauuringuid ei ole vajalikud.

1.3. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimuste osas.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

Osaühing Lindamäe (registrikood 10898284, aadress Jalaka 4, 80019 Pärnu) esitas 21.10.2016 kirjaga nr A032 Keskkonnaametile Töitoja liivamaardla Töitoja liivakarjääris maavara kaevandamiseks keskkonnaloa (edaspidi ka kaevandamisloa) taotluse, mis on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 21.10.2016 nr 12-2/16/12624 all; korrigeeritud taotlus esitatud keskkonnaotsuse infosüsteemis KOTKAS 09.07.2022 menetluse nr M-120677 juurde.

Oaühing Lindamäe taotleb keskkonnaluba Töitoja liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva

kaevandamiseks.

Taotletav Tõitoja liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Saarde vallas Lodja külas riigile kuuluval kinnistul Lodja metskond 21 (katastritunnus 71102:001:0375). Taotletava mäeeraldise ja teenindusmaa pindala on 10,93 ha. Mäeeraldisega seotud varu on järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 560 tuh m³, millest kaevandatav varu 534 tuh m³. Maavara keskmiseks aastamääraks taotletakse 36 tuh m³. Maavara kasutusala jaoks on teedeehitus ja täitepinna. Keskkonnanaloo kehtivusajaks taotletakse 15 aastat ning kaevandatud maa korrastatakse veekoguks.

Keskkonnaamet teavitas 01.11.2016 kirjaga nr 12-2/16/12624-3 menetlusosalisi Tõitoja liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse menetlusse võtmisest.

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, maapõueseaduse § 48 kohaselt annab kaevandamiseks keskkonnanaloo Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakavandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle. KeHJS § 11 lõike 23 järgi otsustatakse KMH vajalikkus, lähtudes eelhindangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta – vt ptk 4). KeHJS § 11 lõige 4 sätestab, et kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhindang.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (KeHJS § 6¹ lõige 5).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Tõitoja liivakarjääri keskkonnaloa taotlus, sh KeHJS § 6¹ lõike 1 kohane teave.
2. Maa-ameti geoportaali kaardirakendused.
3. Pärnu maakonnaplaneering 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri poolt 29.03.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/74);
4. Saarde valla üldplaneering (kehtestatud 2008. aastal)
5. Tõitoja liivakarjääris kaevandamisega kaasnevad keskkonnamõjud ja nende keskkonnameetmed (töö number 2017-0120, konsultant Skepast&Puhkim, koostanud Eleri Kautlenbach, Raimo Pajula, Kertu Arumetsa 30.11.2017)

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Osaihing Lindamäe taotleb keskkonnaluba Tõitoja liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva kaevandamiseks.

Tõitoja liivakarjääri mäeeraldise ja teenindusmaa pindala on 10,93 ha. Taotluse kohaselt on mäeeraldisega seotud varu järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 560 tuh m³, millest kaevandatav varu 534 tuh m³. Maavara keskmiseks aastamääraks taotletakse 36 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teedehitus ja täitepinna. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 15 aastat.

Mäetehnilised tingimused taotletavas Tõitoja liivakarjääris asuva täiteliiva kaevandamiseks on suhteliselt lihtsad, kuigi ca 60% varust on allpool põhjavee taset. Kasuliku kihi paksus pealpool põhjavee taset on 0,3–3,4 m ja allpool põhjavee taset 2,0–4,9 m.

Karjääri avamine algab ettevalmistustöödega: esmalt tuleb alalt raadata mets ja võsa, juurida kändud. Raadamise vastavust õigusaktide nõuetele kontrollib Keskkonnaamet metsateatise menetluses. Keskkonnaluba on metsaseaduse § 32 lõike 2 punkti 4 tähenduses metsa raadamise alusdokument. Metsateatise esitamise järgselt kontrollib Keskkonnaamet kavandatava raie vastavust õigusaktide nõuetele (sh looduskaitsetised piirangud). Kaevandamisluba ei anna reservatsioonideta õigust kaevandamiseks ega asenda muid kaevandamiseks vajalikke haldusakte.

Järgmisena tuleb koorida kattedkiht, mis vallitatakse mäeeraldise serva kuni 3 m kõrgustesse aunadesse. Katendit ei ladustada üle 3 aasta ning säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust, ei tohi aunasid tihendada. Katendi koorimine ja vallitamine toimub kuival aastaajal pinnase loodusliku niiskuse juures ning selle ladustamine mäeeraldise teenindusalale ei nõua suletud jäätmeoidla järelhooldust ega järelevalvet, õhu või vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik on välistatud. Vastavalt ala geoloogilise uuringu aruandele on taotletaval mäeeraldisel katendi maht 49 tuh m³, mis on ka mulla kogus.

Kaevandamine toimub mitmeastanguliselt – esmalt kaevandatakse veepealne varu ja seejärel veealune. Maavara kaevandatakse ekskavaatori või rataslaaduriga. Ekskavaatoriga kaevandamisel seisab ekskavaator astangu peal ning rataslaaduriga kaevandamisel seisab laadur astangu all, mõlemal juhul ammutatakse kaevist alt üles. Kaevandamise tehnoloogiline skeem

oleks järgmine: pöördkoppekskavaator laadib kaeve-eest looduslikku materjali kas kalluritele või töötlemiseks (sõelumiseks) mobiilsesse töötlemissõlme. Sõelutud materjali veab puistangutesse (ladudesse) frontaallaadur, mis vajadusel teenindab sealt ka kallureid. Veealuse maavara kaevandamisel asub ekskavaator, mis tõstab vee alt materjali karjääri põhja nõrguma, ohutuse huvides ca 0,5 m veetasemast kõrgemal. Veealuse maavara kaevandamist korraldatakse nii, et karjäärist vett välja ei pumbata ja põhjaveetaseme alandamist ei toimu.

Mäeeraldise materjal realiseeritakse kas looduslikuna (kalluritele laadib frontaallaadur või ekskavaator) või töödeldakse vajaduse korral mobiilse töötlemissõlme abil vajalikeks fraktsioonideks, mis esmalt ladustatakse puistangutes ja hiljem laaditakse frontaallaaduriga kalluritele, mis viivad selle tarbijateni.

Mäetöid tehakse vastavalt kaevandamisprojektile. Täpsem kaevandamise tehnoloogia ja vajalik energiakasutus määratakse kaevandamisprojekti ja karjääri korrastamine korrastamistingimuste alusel koostatud korrastamisprojekti, kus on ära toodud ka korrastamiseks vajalikud mulla ja katendi mahud. Varu ammendamise käigus korrastatakse karjääri nõlvad ja põhi. Tõitoja karjäärialale kujundatakse kaevandamisjärgselt ca 10,3 ha suurune veekogu, mille veetase on abs tasemel 31,5 m ja keskmine sügavus ~3 m.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Saarde valla üldplaneeringu kohaselt jääb taotletav ala osaliselt rohekoridorile K8. Samades piirides on rohekoridor ka Pärnu maakonnaplaneeringus. Maakonnaplaneeringu Looduskeskkonna joonisel taotletava karjääri ala ei ole käsitletud võimaliku konfliktalaga.

Saarde valla üldplaneeringu kohaselt maardlad, mis jäävad rohelise võrgustiku aladele ja kus maavara veel ei kaevandata, toimivad kuni maavara kaevandamiseni rohelise võrgustiku osana. Enne kaevandama asumist tuleb kavandada rohelise võrgustiku asenduskoridor või –ala, et rohelise võrgustiku sidusus säiliks. Kaevandamise lõppedes tuleb kaevandatud ala rekultiveerida ja taastada rohelise võrgustiku osana.

Lisaks on Saarde valla üldplaneeringus öeldud, et rohekoridori alal tuleb tagada rohekoridori selline laius, mis tagab selle püsimise ja toimimise tähtsusest lähtuvalt. Uusehitisi lubada erandlikult, vastavalt igakordsele mõjude hindamisele. Rohevõrgustiku koridoride alal tuleb tagada sidusalt kulgevate looduslike koosluste olemasolu minimaalselt 70% ulatuses, milleks tuleb vajadusel rakendada kompenseerivaid meetmeid (metsastamine, põõsarinde rajamine, puude istutamine võrade liitumisega, jms). Rohekoridoris paikneva maaüksuse (sh katastriüksuse) sihtotstarbe muutmine võib toimuda ainult maatulundusmaaks, kaitsealuseks maaks ja üldmaaks kui kehtestatud detailplaneeringuga pole määratud teisiti.

Karjäärialala lähipiirkonna kui ka laiema piirkonna metsasus on kõrge, millele lisanduvad veel sood, siis loodusmaastike osakaal on suur. Seetõttu rohekoridorid, sh vaadeldav koridor ja ka mitte rohevõrgustik tervikuna ei eristu maastikuliselt kuigi selgelt. Ka rohekoridori kõrval, sellest idas valdavad metsamaastikud. Kuna loodusmaastike osakaal on suur, ei moodustu

kontrasti rohevõrgustikku kuuluvate alade ja sellest väljas paiknevate alade vahel nii nagu see väljendub väiksema loodusmaastike osakaaluga regioonides.

Teadaolevalt ei ole tegevus vastuolus strateegiliste planeerimisdokumentidega ega kehtivate õigusaktidega.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine. Tegevuse energiakasutus.

Karjääri rajamisega ja selle töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatul vaesestub. Taotletava mäeeraldise piires hävib senine maastik (metsamaa), kuid kaevandatud ala korrastamisega luuakse uus maastik (veekogu). Looduslik mitmekesisus, taimestik ja loomastik saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist.

Töitoja liivakarjäärist kaevandatavat maavara kasutatakse teedehituses ja täitepinnases.

Põhjavee tase on maapinnast 0,8–3,7 m sügavusel, veetaseme alandamise võimalus puudub. Kattekihi (muld) paksus on 0,3–0,7 m. Kasuliku kihi paksus pealpool põhjavee taset on 0,3–3,4 m ja allpool põhjavee taset 2,0–4,9 m. Mäeeraldise varust ca 60% on allpool põhjavee taset.

Geoloogilise uuringu aruande kohaselt oli põhjavee tase maapinnast 0,5–3,2 m sügavusel abs 30,9–32,4 m vahemikus, alanedes lõuna ja lääne suunas. Veealuse liivakihi paksus oli 2,0–4,9 m (keskm. 3,17 m) ja lamam abs 27,48–28,93 m (keskm. 28,23 m) vahemikus. Veepealne ja -alune liiv vastas maavara täiteliiva tingimustele.

Seletuskirja kohasel saab materjali väljaveoteena kasutada heas korras olevat Riitskulli metsateed, mida mööda saab ca 0,5 km kaugusel olevale Valga–Uulu põhimaanteele. Peamised energiatarbijad mäeeraldisel on seal töötavad seadmed ja masinad. Kuna puudub vajadus vee väljapumpamiseks karjäärist, ei kulutata selleks lisaenergiat.

3.1.4. Tegevusega kaasnevad tegurid nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Mõningane risk tekib vaid vee kvaliteedile, mis võib ilmneda mäemasinate või kallurite rikete puhul. Juhul kui avarii tõttu satubki määrdeõli või kütus karjääri põhja ja sealt pinnasesse, siis tuleb see sealt võimalikult kiiresti eemaldada. Reostunud pinnas tuleb koheselt ekskavaatoriga muust lasundist eemaldada ja laadida kallurile, mis transpordib selle jäätmekäitlusasutusse. Valmidus reostuse kiireks likvideerimiseks peab olema selline, et see ei jõuks imbuda veehorisonti. Lisaks tuleb karjääri territooriumil hoida absorbeerivaid materjale (turvas, saepuru, graanulid), mida lekete puhul saaks koheselt kasutada.

Liiva kaevandamisel on võimalikeks tahkete osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Tahkete osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast,

kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Transpordil kaasneb tahkete osakeste eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Kavandatava liivakarjääri lähiümbruses (kuni 500 m mäeeraldise piirist) jäävad järgmised hoonestatud kinnistud:

Jõekäärü (71102:001:0110), kinnistul paikneb salvkaev. Asub mäeeraldise piirist u 360 m kaugusel läänes;

Poopuu (71102:001:0084), kinnistul paikneb puurkaev (elaniku andmetel u 60 m sügavune), kasutatakse aastaringsest elamiseks. Asub mäeeraldise piirist u 180 m kaugusel edelas;

Käärümäe (71102:001:0118), kinnistul toimivat salvkaevu ei tuvastatud, kasutatakse hetkel hooajaliselt. Asub mäeeraldise piirist u 100 m kaugusel lõunas.

Tahkeid osakesi moodustavad masinate heitgaasid ning liiva kaevandamise, laadimise ja väljaveotranspordiga kaasnev tolm, kuid nende levik on lokaalse iseloomuga. Kaevandamismasinate poolt tekitatava õhusaaste hulk on väike, sadestudes praktiliselt õhkutõusmise koha lähedale. Kaugemale võib levida tolm toodangut vedavatest kallurautodest, kuna nende kiirus on suurem. Kaevandamistegevuse korraldamisel ja läbiviimisel tuleb arvestada, et karjäärisisestel teedel ei tohi transpordivahendite kiirus olla selline, mis põhjustab ülenormatiivseid tahkete peenosakeste heitkoguseid. Kaevise transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on teede niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine. Nimetatud meetmega arvestatakse keskkonnaloale kõrvaltingimuste määramisel.

Looduslikult sisaldab kaevandatav liiv ka kuival perioodil piisavalt looduslikku niiskust, mis tolmu teket pidurdab. Seega materjali väljamisel ja laadimisel olulist tolmu ei teki. Seda kinnitab ka senine praktika teistes töötavates karjäärides. Tolmu tekitajateks karjääris on kaevist transportivad veokid, mis tõstavad tolmu karjäärisisestel ja väljaveoteedel. Kuivaperioodidel tuleb karjäärisiseseid teid tolmu tekke vältimiseks niisutada. Karjäärist väljapoole jäävate üldkasutatavate teede hooldamiseks tuleb leida võimalused tee haldaja või omaniku ja huvitatud osapooltega koostöös.

Liiva kaevandamisel sõltub tolmu teke peamiselt liiva niiskussisaldusest ja tolmu osakeste sisaldusest ning kaevandatavast mahust. Kuna liiva niiskussisaldus on suur (nt võrreldes näiteks lubjakiviga) ning tolmu osakeste sisaldus ja kaevandatav maht väikesed, siis ei teki liiva kaevamisel ega laadimisel tõenäoliselt ülenormatiivseid tolmu kontsentratsioone. Ligikaudu 60 % kaevandatavast liivast paikneb allpool põhjaveetaset. Allpool põhjaveetaset liivaga kaevandamise ja laadimisega seotud tolmu teke on minimaalne.

Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse §-d 55–66. Keskkonnaloa omaja on kohustatud kinni pidama nii atmosfääriõhu kaitse seadusest, keskkonnaministri 16.12.2016 määrusest nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kui ka sotsiaalministri 04.03.2002 määrusest nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning üldkasutusega hoonetes ja

mürataseme mõõtmise meetodid“.

Müraga seotud tegevused saab jagada kolmeks – ettevalmistustööd (metsa raie ja kattedihi koorimine), kaevandamine ja rekultiveerimine (nõlvade korrastamine, sh mullaga katmine). Kaevandusaegne müra saab jagada omakorda kaheks – karjääris töötavad masinad ning väljaveotransport. Erinevad tööprotsessid leiavad kaevandamisalal aset erinevatel aegadel, sh masinad ei tööta pidevalt vahetult mäeeraldise piirimail.

Müra tekitavad karjääris töötavad mäetööde masinad: ekskavaator, kopplaadur ja kallur. Lähimad majapidamised on mäeeraldisest ca 0,2 km kaugusel edelas ja lõunas Jõekääru (71102:001:0110) ja Poopuu (71102:001:0084) kinnistutel. Töötoja liivakarjääris kavandatakse mäetöid päevasel ajal. Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Ekskavaatori, kopplaaduri ja kallurite müratase jääb vahemikku 80...83 dB. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Tööpäeva keskmisena jääb müratase eelpool märgitud piiridest väiksemaks, sest masinad ei tööta pidevalt täisvõimsusel. Avamaal 100 m kaugusel alaneb müratase 32 dB, 200 m kaugusel 38 dB ja 300 m kaugusel on sumbumine 5 dB iga 50 m kohta. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri seinad, katendist vallid ja pidevalt muutumises olevad laopuistangud. Samuti takistab müra levikut ümbruskonnas kasvav mets. Ekskavaatori põhjustatud maksimaalne müratase 100 m kaugusel on 80 dB. Töötoja liivakarjääris toimub kaevandamine ja kaevise töötlemine karjääri süvendis. Ümbruskonnale kõige häirivamat müra tekitab katendi koorimine karjääri avamisel, järgnevatel mäetöödel asuvad töötavad masinad katendivalli varjus ja karjäärisüvendis, mis hinnanguliselt vähendab mürataset kuni 10 dB võrra. Tööpäeva keskmisena jääb müratase eelpool märgitud piiridest väiksemaks, sest masinad ei tööta pidevalt täisvõimsusel.

Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevast seadusandlusest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Töötoja liivakarjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele, mistõttu kaevandamisel kasutatav tehnika ning laadimistööd ei põhjusta vibratsiooni, mis võiks oluliselt negatiivselt mõjutada karjääris töötavaid inimesi või ümbruskonda. Töötoja liivakarjääris vibratsiooni põhjustavaid löhkamistöid läbi ei viida.

Valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust kaevandamistegevusest ümbruskonnale ei kaasne.

3.1.5. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Kaevandamisjäätmed on jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb koostada kaevandamisjäätmekava. Jäätmeoidlaks loetakse iga ehitist või ala, mida kasutatakse rohkem kui kolmeks aastaks saastumata pinnase kogumiseks või ladustamiseks.

Töötoja liivakarjääri katendi kogumaht on 49 tuh m³, mis on ühtlasi ka kasvukiht (muld).

Katendit ei ladustata üle kolme aasta, seda hakatakse kohe esimesel võimalusel mäeeraldiselt võõrandama. Katendi (mulla) väljaspool mäeeraldise teenindusmaad tarbimisel arvestatakse maapõueseaduses sätestatud mullakaitseõudeid. Andmed katendi (mulla) võõrandamise ning väljaspool mäeeraldise teenindusmaad tarbimise kohta esitatakse kaevandamismahu aruandes. Kaevandamisjätmeid jäätmeseaduse mõistes antud tegevuste käigus ei teki.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jätmed kogutakse teistest jätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käideldakse need nõuetekohaselt (viiakse jätmejaama vms).

3.1.6. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sh kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri ja transportmasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselkütust ja/või määrdeaineid, millega võidakse saastada nii pinnast kui ka pinnasevett. Selle vältimiseks tuleb hoolega jälgida masinate tehnilist seisundit. Karjääri kasutamisel tuleb välja töötada võimaliku reostuse kiire likvideerimise viis.

Osaihingu Lindamäe tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

Teadaolevalt puuduvad mäeeraldise mõjupiirkonnas alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Taotletav Tõitoja liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Saarde vallas Lodja külas riigile kuuluval kinnistul Lodja metskond 21 (katastritunnus 71102:001:0375).

Mäeeraldisest ~120 m edelas on Reiu jõe (KKR kood VEE1145400) kalda piiranguvöönd. Reiu jõe hoiuala (KLO2000294) asub taotletavast Tõitoja liivakarjäärist ca 190 meetri kaugusel ja lähim Natura 2000 ala on Reiu jõe loodusala, mis asub taotletavast karjääri mäeeraldisest ca 190 m kaugusel lõuna-edela suunas.

Mäeeraldisest idas paiknevad vääriselupaik VEP nr 132021, põhitüüp palu-männikud ja männi segametsad ning pohla kasvukohatüüp (EELIS VEP132021) aga ka III kategooria liigi *Evernia divaricata* (pikk lõhnasamblik; EELIS KLO9700452) leviala. Mäeeraldisest ~25 m loodes asub vääriselupaik VEP nr 126228 (EELIS VEP126228), mille piires ka Tõitoja geodeetiline märk (nr 5991).

Mäeeraldisest põhjas kulgeb Riitskulli metsatee nr 7560532, mille serv jääb mäeeraldisest ~15 m kaugusele ning läänes Lodja–Puujala metsatee 7110014, milline jääb mäeeraldisest 150–250 m kaugusele. Pärnumaa metskond on metsateede kaitsevööndi laiuseks kehtestanud 15 m tee teljest. Riitskulli metsatee on Valga–Uulu 6 põhimaanteelt kuni taotletava mäeeraldiseni heas korras.

Kavandatav Rail Balticu raudtee trass jääb taotletavast Tõitoja liivakarjäärist ca 7 km kaugusele loodesse. Ligikaudu 20 km kaugusele jääb Via Baltica Uulu ristimik.

Taotletava mäeeraldisel teenindusmaa piires ei asu hooneid. Lähim majapidamine on mäeeraldisel läänepiirist ~0,2 km edelas ja lõunas Jõekäär (71102:001:0110) ja Poopuu (71102:001:0084) kinnistutel.

Taotletavast Tõitoja liivakarjäärist jääb umbes 650 m kaugusele Tõitoja II liivakarjäär (keskkonnaluba nr KL-513784), mille pindala on 14,1 ha ja loa omanik AS TREV-2 Grupp.

Taotletava karjäärialal piires ja selle mõjualal puuduvad muinsuskaitse-, ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad. Taotletava Tõitoja liivakarjääri piiresse ei jää kaitstavaid loodusobjekte ega tehnoobjekte ning nende kitsendusi.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Taotletav mäeeraldis paikneb Balti jääjärve setete levialal ja on esindatud liiva, aleuriidi ja saviga, aluspõhja moodustab Kesk-Devoni ladestu Aruküla lademe aleuroliit ja liivakivi. Läbilõikes on vettkandvaks setteks liiv, vettpidavaks liiva lamamiseks saviliivmoreen.

Veepealse liiva (1 plokk) koostis oli järgmine: Kruusa (>5 mm osakesed) on 0,00–6,76%, keskm. 0,65%; Liiva (5–0,05 mm osakesed) on 90,19–99,47%, keskm. 97,12%; Savi ja tolmu (<0,05 mm osakesed) on 0,53–9,60%, keskm. 2,23%. Liiva lõimis: 5–2,5 mm osakesi – 0,54%; 2,5–1,25 mm osakesi – 0,79%; 1,25–0,63 mm osakesi – 2,84%; 0,63–0,315 mm osakesi – 15,00%; 0,315–0,16 mm osakesi – 53,22%; <0,16 mm osakesi – 27,61%, sh savi- ja tolmuosakesi – 2,24%. Liiv on kvarts-päevakivi koostisega, peensusmooduliga 0,97 ehk ülipeeneteraline. Liiva filtratsioonimoodul 1,60–7,33 m/ööp. Veepealne liiv vastas maavarana täiteliiva tingimustele, mida soovitati kasutada teedeehituses mulletes ja täitepinnasena.

Veealuse liiva (2. plokk) koostis oli järgmine: Kruusa (>5 mm osakesed) on 0,00–8,53%, keskm. 0,70%; Liiva (5–0,05 mm osakesed) on 84,15–99,51%, keskm. 94,61%; Savi ja tolmu (<0,05 mm osakesed) on 0,49–12,57%, keskm. 4,69%. Liiva lõimis: 5–2,5 mm osakesi – 0,54%; 2,5–1,25 mm osakesi – 1,16%; 1,25–0,63 mm osakesi – 11,11%; 0,63–0,315 mm osakesi – 23,43%; 0,315–0,16 mm osakesi – 32,41%; <0,16 mm osakesi – 31,35%, sh savi- ja tolmuosakesi – 4,73%. Liiv on kvarts-päevakivi koostisega, peensusmooduliga 1,20 ehk väga peeneteraline. Liiva filtratsioonimoodul 1,45–9,65 m/ööp. Veealune liiv vastas maavarana täiteliiva tingimustele, mida soovitati kasutada teedeehituses mulletes ja täitepinnasena.

Mäeeraldisest ~120 m edelas on Reiu jõe (VEE1145400) kalda piiranguvöönd.

Liiv looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatu loodusvaraga ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus muutub ka loodusmaastik täielikult, kuid see on hilisemalt taastatav karjääriala korrastamisega. Töötoja liivakarjäär kavandatakse korrastada veekoguks. Karjääris kaevandamise käigus ja korrastamisel veetaset ei alandata ja olemasolevat veerežiimi ei muudeta. Põhjaveetase võib karjääri kaevandamise ajal järk-järgult veidi alaneda, kuid see ei juhtu sellise pindalaga karjääri puhul tõenäoliselt ning veetaseme alandus oleks minimaalne.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Planeeritav tegevus sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega võib ka maavara kaevandamisega kaasned a keskkonnahäiringuid. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasned a võivateks olulisemateks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessi ja transpordiga kaasnev müra ja peenosakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

Kaevandamistegevusega kaasned a võiva peenosakeste heitme (PM) või müra häiringu mõju ei ulatu kaevandamistegevuseks kasutatavale tehnoloogiale õigusaktidega seatud tehnilistest piirangutest ja väljatava maavara looduslikust niiskusest tulenevalt eeldatavalt lähimate majapidamisteni. Võimaliku häiringu vältimiseks kavandab Keskkonnaamet siiski määrata keskkonnaloale kõrvaltingimuse asjakohase leevendusmeetme rakendamiseks (karjääriteede ja puistangute kastmise või töötlemise kohustus sademetevaesel perioodil).

Kuna kaevandamisel allpool põhjaveetasel vett ära ei juhita ega veetasel alandata, siis ei mõjuta kavandatav tegevus piirkonna veerežiimi.

Töötoja liivamaardla lähialas paiknevad vääriselupaik VEP132021, VEP126228 ja VEP206008.

Vääriselupaiga VEP132021 territooriumil kasvab III kaitsekategooria pikk lõhnasamblik (*Evernia divaricata*), kelle elupaik pindalaga 8 ha hõlmab valdava osa vääriselupaiga alast. Pikk lõhnasamblik kasvab peamiselt vanemates metsades, kõige sagedamini kuuse okstel, kuid võib kasvada ka männil ja kasel. Pikk lõhnasamblik levib hajusalt üle Eesti ning teada on kokku üle 20 leiukoha. Pika lõhnasambliku kasvukohti ohustavad metsahooldustööd, mille käigus muutub metsas puuliikide osakaal ja vanus, mis väljendub vanade metsade ja suurte puude kadumises. Lisaks on ohuteguriteks keskkonnamürgid, õhusaaste transpordist ja tööstusest tulenevate heitmetega, hapestumine. Kuna pikk lõhnasamblik kasvab eelkõige vanades looduslähedastes metsades, peaks tema kasvukohtade säilitamiseks vältima metsaraiet. Liigi edasileviku

soodustamiseks võiks ka kasvukohtade ümbruses võimalusel säilitada vanu kuusikuid ja kuuse-segametsasid.

Kuna kavandatava tegevusega raadatakse vaid 10,93 ha suurune ala suhteliselt metsarikkas piirkonnas ning liigi elupaik on samuti suhteliselt suur, siis ei mõjuta tegevus valgustingimusi ja sambliku elutegevuse jaoks olulist õhuniiskust olulisel määral. Mõjusid aitab leevendada pinnase vall, mis kujundab mikrokliimat ja aitab hoida niiskust ning mis on soovitatav rajada vääriselupaigaga VEP132021 piirnevale karjääri piirile kõrgusega u 3 m.

Mõningaseks riskiks võib olla vääriselupaiga VEP132021 avamine tuultele seoses mäeeraldisel kasvava metsa raadamisega. Metsa raiega avatakse praegusega võrreldes veel enam vääriselupaik domineerivatele edelatuultele. Arvestades, et puistus domineerib mänd, mis on suhteliselt tormikindel puuliik, siis ei ole suuremad tormikahjustused vääriselupaiga alal ja kaitstava samblikuliigi elupaigas tõenäolised. Siiski ei saa välistada üksikute kuuskede tormiheidet vääriselupaiga servas. Mäeeraldise piirile vääriselupaiga serva pinnasevalli kuhjamine võib vähendada tuule mõju väga vähesel (ilmselt ebaolulisel) määral.

Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist õhusaastet. Õhku paisatakse siiski kasutatavate masinate tekitatud heitgaase. Kuna tegevused toimuvad vääriselupaigast ja kaitstava samblikuliigi elupaigast pisut kaugemal, jõuavad heitgaasid hajuda ning ei toimu nende kontsentreerumist liigile ohtliku määrani. Heitgaase tekib ka liiva autotranspordil ja seetõttu on soovitatav mitte rajada väljaveoteed otse elupaiga piirile. Võimalik tee tuleks elupaigast eraldada vähemalt kaitsevalliga ja karjäärisisene tee rajada minimaalselt 50 m kaugusele vallist.

Karjääris toimuvate töödega ning tuule tegevuse kaasabil võib lenduda peenemaid liivaosakesi – tolmu, mis võib vähesel määral kanduda karjääri alalt väljapoole. Liivakarjääride puhul pole tolmu siiski reeglina probleemiks kuna peenosakesi on liivas vähe. Seega ei põhjusta karjääris tekkiv tolmu negatiivseid mõjusid vääriselupaigale ja lõhnasamblikule. Tolmu levikut aitab mõningal määral tõkestada ka pinnasvall.

Võrreldes liivakarjääriga tekib rohkem tolmu toodangu transpordil mööda kruusateid. Seega ei tohiks kruusakattega ja tolmuvat kruusateid rajada elupaiga piirile. Olemasoleval kui ka vajadusel rajataval kruusateel, mida mööda toimub liiva väljavedu, tuleb tolmu tõrjuda (niisutada) või teekate rajada vähemtolmavast materjalist.

Vääriselupaik VEP126228 asub Lodja metskond 16 (katastritunnus 75601:005:0396) kinnistul. Metsaregistri andmetel asub vääriselupaik kvartalis LD241 eraldisel 5, kus paikneb pohla kasvukohatüübi mets, mille esimese rinde moodustavad mänd (44%) vanusega u 180 aastat ning mänd (27%) ja kuusk (22%) vanusega u 110 aastat. Vääriselupaiga peamiseks väärtuseks on vanad männid.

Tõitoja liivamaardla ja vääriselupaiga VEP126228 vahel paikneb kruusatee, mis paikneb ca 20 m laiusel teesihil, seega on juba praegu karjääripoolses vääriselupaiga servas rohkem valgust. Pohla kasvukohatüübi männikute näol on tegemist valgusküllase tüübiga, mille puhul servaeffekt on väike ning ei põhjusta tugevat alustaimestiku teisenemist.

Eeltoodust saab järeldada, et Tõitoja liivamaardla rajamiseks maardla alal tehtav lageraie ei mõjuta vääriselupaiga VEP126228 valgustingimusi olulisel määral võrreldes olemasoleva olukorraga.

Karjääris töötava tehnika heitgaasid hajuvad enne vääriselupaigani jõudmist, samuti ei teki olulisel määral liivatolmu. Vääriselupaika võib enim mõjutada sellega piirnevalt kruusateelt lähtuv tolm. Tolmu teke ja levik vääriselupaiga alale sõltub teekatte materjalist ja niiskusastmest, transpordi tihedusest ning valitsevatest tuultest. Kruusateelt lähtuv lubjarikas tolm ei sea vääriselupaika otseselt ohtu, kuid võib mõjutada pohla kasvukohatüübi kui lubjavaese kasvukoha alustaimestikku mõningal määral. Mõju piirneb ilmselt paarikümne meetri laiuse tsooniga. Juhul, kui ilmneb tolmu mõju (teeäärne taimestik on tolmune), tuleks rakendada meetmeid tee kastmise või teekatte asendamisega vähemtolmava materjaliga vääriselupaigaga VEP126228 piirneval lõigul. Mõju eeldatavalt ei avaldu, kui väljaveol vääriselupaigast mööda ei sõideta.

Karjääri rajamine muudab mõningal määral lokaalset veerežiimi selle vahetus läheduses. Veerežiimi muutus toimub pikema aja jooksul, st loodus jõuab kohaneda muutusega. Ka juhul, kui veerežiimi muutus toimub, avaldub see mitmete aastate jooksul ja loodus jõuab võimaliku muutusega kohaneda. Vääriselupaiga alal on parasniiske kuni kuiv pohla kasvukohatüübi mets, mille looduslikku seisundit põhjaveetaseme väike alanemine olulisel määral ei mõjuta.

Tõitoja liivamaardlast läänes u 225 m kaugusel paikneb vääriselupaik VEP206008, mis asub Reiu jõe kaldal ja mille suurus on 2,55 ha.

Vääriselupaik VEP206008 asub Lodja metskond 21 (katastritunnus 71102:001:0375) kinnistul, so Tõitoja liivamaardlaga samal kinnistul. Metsaregistri andmetel asub vääriselupaik kvartalis LD242 eraldisel 2, kus paikneb jäneskapsa kasvukohatüübi mets, mille esimese rinde moodustab mänd (43%), kask (23%) ja kuusk (34%) keskmise vanusega u 125 aastat. Järelkasvuks on kuusk. Vääriselupaigas kasvukohatüüp vaheldub jõeäärse lammi humala kasvukohatüübist kõrgema ja vanema jäneskapsa kasvukohatüübi metsaga. Vääriselupaiga territooriumil kasvab III kaitsekategooria künnapuu (*Ulmus laevis*). Künnapuu kasvab hajusalt üle Eesti leht- ja segametsades ning suuremate jõgede kallastel. Kaitsoovituseks on olemasolevate isendite säilitamine ja edasileviku kindlustamine vältides puude kahjustamist.

Reiu jõe hoiuala (KLO2000294), mis asub taotletavast mäeeraldisest ligikaudu 190 meetri kaugusel, kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260)10 kaitse ning II lisas nimetatud liikide – hingu (*Cobitis taenia*), võldase (*Cottus gobio*), jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaikade kaitse.

Reiu jõe loodusala (EE0040384) kaitse-eesmärk on Pärnu maakonnas nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - jõed ja ojad (3260) kaitse ning II lisas nimetatud liikide - paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*), harilik võldas (*Cottus gobio*), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*) ja harilik hink (*Cobitis taenia*) elupaikade kaitse.

Reiu jõe loodusala, mis on ühtlasi ka Natura 2000 ala, asub II kaitsekategooria liigi paksukojalise jõekarbi ja III kaitsekategooria liikide võldase, hingi ja rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) elupaik. Arvestades asjaolu, et taotletava karjääri tegevus ei eelda karjääri vete suunamist Reiu jõkke, ei kaasne tegevusega eelduste kohaselt ebasoodsaid mõjusid Reiu jõe hoiualale ja seal hulgas Natura 2000 Reiu jõe loodusalale.

Kaevandamistegevus toob endaga kaasa maastiku pikaajalise või püsiva muutumise. Samas on näiteks majanduslikust aspektist oluline ka taastumatute maavarade jätkusuutliku kasutamise tagamine. Karjääri rajamisel ja selle töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatult vaesub. See saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine taotletava Tõitoja liivakarjääri mõjupiirkonnas alasid, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada. Mäeeraldis ei asu tiheasustuslalal ning selle mõjupiirkonnas puuduvad kultuurimälestiste registrisse kantud kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igapäev on õigus tervise- ja heoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Sama § lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed.

Lähim majapidamine on mäeeraldisel läänepiirist ~0,2 km edelas ja lõunas – teisel pool Reiu jõge – Jõekääru (71102:001:0110) ja Poopuu (71102:001:0084) kinnistutel.

Tasakaalu hoidmine inimeste heaolu ja kaevandamistegevuse vahel on oluline. Mõistetavalt võib maavarade kaevandamisega, tulenevalt iga indiviidi isiklikust tundlikkusest olla ebasoodne mõju vaatamata võimaliku häiringu õigusaktides sätestatud normeeritud piiridesse jäämist. Tulenevalt eelnevast ning taotluse seletuskirjas toodud väitest, et kaevandamistegevus toimub vaid päevasel ajal, teeb Keskkonnaamet ettepaneku kanda keskkonnaloale kõrvaltingimus, mis lubab kaevandamistegevusi Tõitoja liivakarjääris teostada vaid päevasel ajal.

Eelnimetatud tingimused kavandatakse määrata keskkonnaloale kõrvaltingimusteks täpsustatud sõnastuses.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Eelnevast lähtudes võivad Tõitoja liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamisega kaasnevateks mõjudeks olla mõju välisõhule ja maastikule.

3.3.1. Mõju suurus, tugevus, kestus, sagedus, pöördumus ning mõjuala ulatus

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Tõitoja liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra häiring või tahkete peenosakeste häiring. Kaevandamistegevusega kaasnevad mõjud on seotud kaevandamisega ning avalduvad kaevandamise käigus. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel mõjusid ei ole, v.a. visuaalne häiring. Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju. Eelhinnangu järelduste kohaselt ei teki kavandatava tegevuse elluviimisel olulist negatiivset keskkonnamõju, samas ümberkaudsetele elanikele tavapärasest enam häiringuid (müra, õhusaaste) võib siiski tekkida. Siiski võib eeldada, et häiringud on leevendatavad ning häiringute esinemine ei ole sage ega pidev.

3.3.2. Mõju piiriülesus

Piiriülest (riigipiiriülest) mõju ei ole, kuna riigipiir jääb mäeeraldise teenindusmaast ca 18 km kaugusele.

3.3.3. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Lähim Natura 2000 ala on Reiu jõe loodusala, mis asub taotletavast karjäärist ca 125 meetri kaugusel lõuna-edela suunas. Kuigi Natura ala jääb karjääri mõjualasse, siis arvestades asjaolusid, et karjääri ja Reiu jõe loodusala vahele jääb metsamaana puhver ning karjäärist ei ole vaja suunata vett jõkke, on välistatud, et kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku ala Reiu jõe loodusala kaitseesmärgiks olevatele liikidele või elupaigale.

3.3.4. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole taotletav tegevus Tõitoja liivakarjääris vastuolus ühegi strateegilise planeerimisdokumendi ega praeguse või planeeritava tegevusega.

3.3.5. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kaevandamisel, kaevise laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb naftasaaduste pinnasesse ja põhjavette sattumise võimalus minimeerida. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan ja tagatud töövahendid.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Eelhindamise tulemusena järelgab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline

keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega eeldatavalt ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta oluliselt väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamine toimub põhjavee taset alandamata;
- määeraldisel looduslik maastik kaevandamistöõde käigus hävineb, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

KeHJS § 11¹ lõige 8¹ sätestab, et KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedu võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 kohaselt, kui eelhindangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhindangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3³ lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 3³ lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 02.11.2022 kirjaga nr DM-120677-10 Tõitoja liivakarjääri taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu tutvumiseks ja seisukoha esitamiseks Saarde Vallavalitsusele ja Osaihingule Lindamäe.

Saarde Vallavalitsus nõustus 16.11.2022 otsusega nr 2-3/568 keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega Tõitoja liivakarjääris (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.11.2022 nr DM-120677-14).

Osaihing Lindamäe arvamust ei avaldanud.

01.12.2022 saatis MTÜ Roheline Pärnumaa ja Päästame Eesti Metsad MTÜ Keskkonnaametile arvamuse, vastuväited ja taotluse Tõitoja liivakarjääri keskkonnamõju hindamise eelhindangu kohta (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 01.12.2022 nr MD-120677-18). Kokkuvõtlikult olid MTÜ Roheline Pärnumaa ja Päästame Eesti Metsad MTÜ oma kirjas seisukohal, et kaevandamisloa andmisest tuleks keelduda või kui ei keelduta, tuleb algatada keskkonnamõju hindamine.

Keskkonnaamet jääb seisukohale, et keskkonnamõju hindamist ei algatata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: MTÜ Roheline Pärnumaa, Päästame Eesti Metsad MTÜ, Saarde Vallavalitsus

Agnes Putnik 5191 3442
Agnes.Putnik@keskkonnaamet.ee